

NEIZKORIŠČENI POTENCIAL MLADE GENERACIJE

Anton Prosen

O nekaterih težavah v družbi se ne govori ali pa se omenjajo le bežno. Ena izmed njih je brezposelnost mladih, ki so končali različne univerzitetne študijske programe, na katerih so uspešno diplomirali ali magistrali oziroma celo doktorirali. Res pa je, da to vprašanje ne pesti le nas v Sloveniji, z njim se bolj ali manj uspešno spopadajo tudi vlade nekaterih drugih držav članic Evropske unije. O problematiki se drugod javno govori in iščejo se ukrepi, da se mladi izobraženci ne bi počutili odrinjeni na rob družbe. Pri nas nam le mediji občasno postrežejo s statističnimi podatki o brezposelnih in njihovi izobrazbeni strukturi, razprav, kako bo to vprašanje rešila politika, pa ni slišati prav veliko.

Podatki Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje kažejo, da je bilo v avgustu pri nas 106.071 brezposelnih oseb, od tega jih je bilo 10.501 s VII. in VIII. stopnjo izobrazbe ter 660 diplomantov bolonjskih študijev. K tej številki bo kmalu treba prišteti še več tisoč diplomantov, ki jeseni končujejo študij na univerzitetnih, visokošolskih in bolonjskih programih. Po nekaterih ocenah bo takrat približno 15.000 brezposelnih, ki so doštudirali na visokošolskih ustanovah.

Kar nekaj družin poznam, ki so se odločile, da gredo njihovi otroci študirat v tujino, nekateri celo na elitne tuje univerze. Ko pa študij končajo, jih pri nas žal nihče ne potrebuje. To trditev lahko podkrepim s primerom. Pred tedni sem srečal očeta, ki mi je povedal zgodbo svoje hčere. Omogočil ji je študij na elitni ameriški univerzi, v Ameriki je tudi doktorirala. Po vrnitvi v domovino je ni nihče hotel zaposliti. Danes je ta mlada intelektualka profesorica na državni univerzi v eni od članic Evropske unije. Če bi ostala v Sloveniji, bi bila samo še ena številka v statističnem poročilu o brezposelnih. Ta primer žal ni osamljen.

Pred časom sem prebral intervju z italijanskim filozofom Umberto Galimbertijem, avtorjem knjige *Grozljivi gost – nihilizem in mladi* (založba Modrijan). V njej trdi, da današnje mlade generacije podnevi nihče ne potrebuje in da ti mladi živijo le ponoči. Splošno je znano, da je mlad človek do tridesetega leta pravzaprav na višku svoje biološke, spolne in kreativne moči (večina nobelovcev za matematiko je dobila nagrado pred štiridesetim letom). Če družba zanemari višek svoje biološke, spolne in ustvarjalne moči, bo po mnenju imenovanega filozofa propadla. Trdi tudi, da sta do leta 1950 obstajali dve generaciji, in sicer očetje in sinovi. Danes pa so v družbi tri generacije: dedje, očetje in sinovi. Avtor meni, da imajo moč in oblast v družbi dedje, ki so običajno na pomembnih položajih v politiki, gospodarstvu, na univerzah itn. Očetje bi

radi zamenjali dedke na oblasti, mladih pa nihče ne vidi. Po njegovem bi morali biti dedje po šestdesetem letu samo dedki, ne pa da zadržujejo oblast v svojih rokah.

Nekateri mediji so pred časom poročali, da se je francoski predsednik Hollande resno lotil gospodarske in finančne krize že takoj na začetku mandata. Med drugim je menda ukinil protokolarna vozila, ta so dali na licitacijo, izkupiček pa namenili za izgradnjo infrastrukture do zdaj neurejenih predmestij. Torej nova delovna mesta v gradbeništvu, urbanizmu, geodeziji itn. Objavil naj bi bil tudi dokument z dvanajstimi alinejami, s katerim vsem državnim podjetjem ukinja službena vozila. S tem ukrepom bodo v Franciji prihranili 345 milijonov evrov, ki so jih že letos vložili v nove raziskovalne inštitute sodobnih tehnologij ter tako zaposlili 2.560 mladih nezaposlenih razvojnih raziskovalcev.

Ali lahko upamo, da bo tudi naša vlada v bližnji prihodnost naredila kakšno spodbudno potezo za hitrejšo zaposlovanje mladih izobraženih oseb? Čakanje na to je za marsikaterega mladega vse preveč mučno. Lotevajo se različnih del, le da preživijo oziroma da lažje životarijo. Nekaj mladih poznam, ki si iščejo ali so že našli zaposlitev v tujini. Jaz osebno se z razmeroma prevelikim odlivom mladih intelektualcev v tujino ne strinjam, zavedam se, da so družbo ti mladi med izobraževanjem vendar stali razmeroma veliko denarja. Vlaganje v mlade izobražence se družbi po določenem času vsekakor vrača, če jih zna ustrezno izkoristiti. Danes pa jih žal podarjamo tistim, ki so znali krizo pravočasno rešiti in jim sedaj primanjkuje ustreznega tehnološkega in menedžerskega kadra. Za nas vse in za njih bi bilo mnogo bolje, če bi jim dali možnost, da pomagajo s svojim znanjem in energijo pospešeno premagovati krizne razmere pri nas.

Želim si in tudi upam, da bomo kljub različnim scenarijem, ki so iz dneva v dan vse bolj črni, naredili vse, da bomo posameznike iz svoje stroke, ki so študirali ali se specializirali v tujini, poskusili zaposliti doma, če si tega želijo. V Sloveniji je mladih, ki želijo študirati sodobno geodezijo, v primerjavi s tujino, še vedno zelo veliko. Vse strukture stroke bodo morale narediti veliko več kot doslej, da bodo ti bodoči strokovnjaki s svojim strokovnim in mladostnim potencialom postali družbeno koristni ter da bodo prispevali k prepoznavnosti in razvoju stroke. Potrudimo se vsi, da bo čim manj neizkoriščenega potenciala mlade geodetske generacije.

Pred vami je tretja številka tega letnika. Vsebinsko je zanimiva, saj so se kljub zelo vročemu in dolgemu poletju tako recenzenti kot avtorji potrudili, da so dokončali članke v predpisanih rokih. Hvala vsem piscem in sodelavcem za pomoč in soustvarjanje še ene številke. Kolegicam, kolegom in vsem, ki ste zvesti bralci naše revije, želim prijetno branje in lepe jesenske dneve.

dr. Anton Prosen
glavni in odgovorni urednik